

Sygn. akt V CSK 263/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego w K.

przeciwko M. G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 stycznia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 16 października 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, niepubl., z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, niepubl., z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, niepubl. i z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, niepubl.).

Zdaniem skarżącej w sprawie, w której wniesiono skargę istnieją istotne zagadnienia prawne: 1) czy obowiązkiem okazania oryginału dokumentów, stanowiących źródło żądania zadośćuczyni przedstawienie przez pełnomocnika kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem i czy wobec przedłożenia powołanej kopii – w aspekcie zaprzeczenia przez pozwaną sygnowania w określonej dacie umowy powołanej treści i podniesionych przez nią zarzutów przeciwko treści dokumentu – powód wyczerpał swoje powinności dowodowe oraz czy brak okazania oryginału dokumentu nie ma wpływu na ustalenia faktyczne i ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, 2) czy dopuszczalna jest zasadnicza redukcja postępowania dowodowego (brak badania pierwotnego źródła zobowiązania) w sytuacji, gdy jako dowód istnienia zobowiązania zostały załączone wyłącznie dokumenty z akt komorniczych uprzednio toczącego się postępowania egzekucyjnego, wszczętego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, w którym strona z przyczyn od siebie niezależnych nie podjęła środków obrony przeciwegzekucyjnej, 3) czy dopuszczalne jest opieranie się przez sądy orzekające w postępowaniu dowodowym na dokumentach znajdujących się w aktach postępowania egzekucyjnego prowadzonego w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny – skoro w dniu 14 kwietnia 2015 r. Trybunał Konstytucyjny w sprawie P 45/15 orzekł, że art. 96 ust.1 i art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe – są niezgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji (tracą moc obowiązującą z dniem 1 sierpnia 2016 r.) i określenie znaczenia dowodowego tych dokumentów i ich hierarchii w postępowaniu dowodowym.

Zagadnienia prawne sformułowane przez skarżącą nie spełniają wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań, a częściowo opierają się na założeniach nie znajdujących oparcia w podstawie faktycznej rozstrzygnięcia, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne. Skarżąca nie przytoczyła ani nie uzasadniła takich argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych. W zasadzie ograniczyła się do sformułowania kilku pytań, nie przeprowadzając żadnego pogłębionego wywodu prawnego dla wykazania, że jej wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Ponadto wskazane przez skarżącą zagadnienia prawne, nie mają charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz są osadzone

w okolicznościach konkretnej sprawy i są pytaniami w tej właśnie sprawie. Problematyka związana z zasadami żądania oryginału dokumentu, w sytuacji, gdy jego odpis został potwierdzony za zgodność przez reprezentującego stronę w postępowaniu adwokata, została jednoznacznie uregulowana w art. 129 § 4 k.p.c., który skarżąca przy formułowaniu zagadnień prawnych pominęła. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015r., P 45/12, OTK –A 2015/4/46 (omyłkowo przytoczony, jako P 45/15), nie pozostaje w związku z problematyką oceny dowodów z dokumentów w postępowaniu cywilnym. Ponadto, zagadnienia prawne nie mogą być formułowane w sposób sprowadzający się do zakwestionowania oceny dowodów i konstruowane w sposób spreczny z podstawą faktyczną rozstrzygnięcia, jak to czyni skarżąca zakładając, że nie było przedmiotem badania pierwotne źródło zobowiązania, postępowanie dowodowe zostało ograniczone do dowodów wskazanych w zagadnieniu prawnym, a nie wykorzystanie środków obrony w postępowaniu klauzulowym i egzekucyjnym nastąpiło z przyczyn niezależnych od skarżącej.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 27 kwietnia 2006 r., I CZ 15/06, niepubl., z dnia 29 listopada 2007 r., II CSK 460/07, niepubl., z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, niepubl., z dnia 2 grudnia 2011 r., III CSK 31/11, niepubl.).

Oczywistej zasadności skargi skarżąca upatrywała w wydaniu niekorzystnego dla niej orzeczenia bez przedłożenia przez powoda oryginału

dokumentu, z którego wywodził swoje żądanie, co skutkowało pozbawieniem skarżącej prawa do podnoszenia zarzutów, które służyły jej przeciwko pierwotnemu wierzycielowi (bankowi).

Skonfrontowanie rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona w wyżej wskazanym rozumieniu. W skardze kasacyjnej nie przedstawiono argumentów, które mogłyby świadczyć o tym, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, oraz, że w wyniku takiego naruszenia zapadł wyrok oczywiście wadliwy.

Ubocznie zauważenia wymaga, iż powód przedstawił odpis umowy kredytu potwierdzony za zgodność z oryginałem przez adwokata reprezentującego go w sprawie (art. 129 § 2 k.p.c.), a pozwana nie kwestionowała, iż na przedłożonym dokumencie figuruje jej podpis (k. 80 i k. 23-24). Tego rodzaju poświadczenie stanowi dowód tego, że odpis dokumentu jest zgodny z jego oryginałem i ma taki sam walor jak poświadczenie zgodności z oryginałem odpisu dokumentu przez notariusza (art. 129 § 3 k.p.c.). Z tych też przyczyn sąd na wniosek strony przeciwnej lub z urzędu może od strony składającej odpis takiego dokumentu zażądać, przedłożenia oryginału, ale jedynie wtedy, gdy jest to uzasadnione okolicznościami sprawy (art. 129 § 4 k.p.c.). Przyjęcie przez sądy obu instancji, iż okoliczności sprawy - w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego - nie wymagały przedstawienia oryginału umowy, nie może być traktowane, jako rażące naruszenie prawa.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.